

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
School Administration Factors Affecting Academic Administration of Quality
Schools in Districts under the Sukhothai Primary Educational Service Area
Office 2

เสาวภาค เหล็กแจ้ง¹ พิมพกา ธรรมสิทธิ์² สุกัญญา รุจิเมธธาส³
Saowapark Lekjaeng, Phimphaka Thammasit, Sukunya Rujimethabhas

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการบริหารวิชาการ และ 3) ศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 195 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านงบประมาณ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา และด้านผู้ปกครองและชุมชน

2. ระดับการบริหารวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน ส่งผลทางบวกต่อการบริหารวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยร่วมกันพยากรณ์การบริหารวิชาการได้ร้อยละ 63.30 เรียงลำดับตามอำนาจการพยากรณ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านผู้ปกครองและชุมชน และด้านครูผู้สอน ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.505 + 0.171(X_4) + 0.196(X_5) + 0.120(X_1) + 0.112(X_3) + 0.086(X_2)$$

Received: 2026-04-26 Revised: 2026-05-14 Accepted: 2026-05-19

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Educational Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University. E-mail: saksawaparak@gmail.com

² อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Lecturer, Graduate School Faculty of Education Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: phimphakathamassit@gmail.com

³ อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Lecturer, Graduate School Faculty of Education Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: r.sukunya@uru.ac.th

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = 0.273(Z_4) + 0.270(Z_5) + 0.197(Z_1) + 0.175(Z_3) + 0.144(Z_2)$$

คำสำคัญ (Keywords) : การบริหารสถานศึกษา; การบริหารวิชาการ; โรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ

Abstract

This quantitative research aimed to: 1) study the levels of school administration factors; 2) study the levels of academic administration; and 3) identify the school administration factors affecting the academic administration of the district quality schools under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2. The population consisted of 195 participants. The research instrument used for data collection was a questionnaire. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The research findings were as follows:

1. The school administration factors were overall at the highest level. Arranged in descending order of the mean, the factors were: educational media and technology, teachers, budget, school administrators, and parents and community.

2. The academic administration was overall at the highest level. Arranged in descending order of the mean, the aspects were: classroom research, internal supervision, internal quality assurance, curriculum development, educational measurement and evaluation, educational media, innovation and technology development, and learning process development.

3. All five school administration factors positively affected academic administration at a statistical significance level of .01. These factors could jointly predict academic administration at 63.30 percent. Arranged in descending order of predictive power, the factors were: budget, educational media and technology, school administrators, parents and community, and teachers. The predictive equations can be formulated as follows:

Unstandardized predictive equation:

$$\hat{Y} = 1.505 + 0.171(X_4) + 0.196(X_5) + 0.120(X_1) + 0.112(X_3) + 0.086(X_2)$$

Standardized predictive equation:

$$\hat{Z}_y = 0.273(Z_4) + 0.270(Z_5) + 0.197(Z_1) + 0.175(Z_3) + 0.144(Z_2)$$

Keywords: School administration factors; Academic administration; District Quality Schools

บทนำ (Introduction)

การจัดการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศภายใต้แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570) กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญกับการลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพการศึกษาเชิงพื้นที่ โดยขับเคลื่อนผ่านนโยบาย

"1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ" ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสร้างสถานศึกษาให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (Hub) ของชุมชนที่มีความพร้อมทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยี และบุคลากร เพื่อดึงดูดนักเรียนในพื้นที่ที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมกับโรงเรียนในเขตเมือง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566: 5)

หัวใจสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้คือการบริหารวิชาการซึ่งถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา การบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การวัด และประเมินผล การนิเทศภายใน ไปจนถึงการวิจัยในชั้นเรียน ล้วนส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน อย่างไรก็ตามการขับเคลื่อนงานวิชาการในยุคปัจจุบันเผชิญกับความท้าทายจากความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและรูปแบบการเรียนรู้ที่พลิกผันอย่างรวดเร็ว (VUCA World) ทำให้สถานศึกษาต้องปรับตัวอย่างฉับพลัน (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580), 2561: 9)

จากบริบทและรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 (2566: 15) พบว่า การขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอแม้จะได้รับการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานจากภาครัฐในระดับหนึ่ง แต่ในทางปฏิบัติสถานศึกษายังคงเผชิญกับข้อจำกัดด้านความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้ขั้นสูงที่ต้องใช้ต้นทุนสูง ส่งผลให้การขับเคลื่อนงานวิชาการบางส่วนยังขาดความคล่องตัว สภาพปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าความสำเร็จของการบริหารวิชาการไม่อาจเกิดขึ้นได้จากการพึ่งพาทรัพยากรภายในเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยปัจจัยการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวม

ด้วยเหตุนี้ การบริหารจัดการสถานศึกษายุคใหม่จึงสอดคล้องกับทฤษฎีการพึ่งพาทรัพยากรที่มองว่าองค์กรต้องแสวงหาการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อมภายนอก (วันทนา ฤทธิงู, 2565: 135) สอดรับกับแนวคิดการบริหารทรัพยากรแบบพลิกผันของสุกัญญา แซ่ม้อย (2566: 22-124) ที่เน้นย้ำว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับงบประมาณจากรัฐเพียงฝ่ายเดียวมาเป็นนักระดมทรัพยากร โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จจึงประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านผู้ปกครองและชุมชน 4) ด้านงบประมาณ และ 5) ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เพื่อให้ได้ข้อค้นพบเชิงประจักษ์ นำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดและผู้บริหารสถานศึกษาในการวางกลยุทธ์จัดสรรทรัพยากรและระดมงบประมาณได้อย่างตรงจุด ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารวิชาการให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

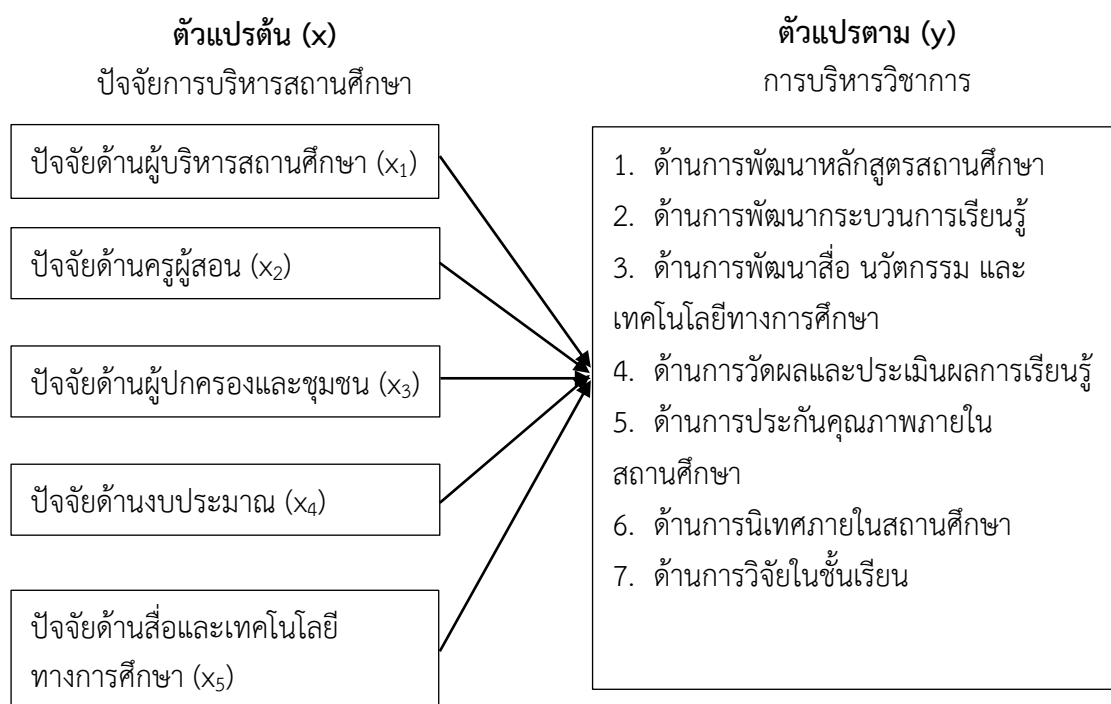
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

กรอบแนวคิดการวิจัยเป็นกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหารสถานศึกษา และขอบข่ายการบริหารวิชาการ แล้วนำแนวทางของงานวิจัย ชัยรัตน์ ทับบุรี (2566: 65) และภาคภูมิ เจริญศรี (2567: 65) มาใช้ในการศึกษาดังขอบเขตตัวแปรและสรุปเป็นแผนภาพที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีความเชื่อมโยงกันและกันเพื่อให้เกิดภาพที่ใช้เป็นแนวทางการวิจัยที่ชัดเจน ดังนี้



วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ประกอบด้วยขอบเขตของเนื้อหา คือ ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาและขอบข่ายการบริหารวิชาการ

ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรต้น ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา (ชัยรัตน์ ทับบุรี, 2566: 65) ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร (x_1) 2) ปัจจัยด้านครูผู้สอน (x_2) 3) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน (x_3) 4) ปัจจัยด้านงบประมาณ (x_4) และ 5) ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (x_5)

ตัวแปรตาม ขอบข่ายการบริหารวิชาการ (ภาคภูมิ เจริญศรี, 2567: 65) ประกอบไปด้วย 7 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ 5) ด้านการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา 6) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และ 7) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

1.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ โรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย อำเภอทุ่งเสลี่ยม โรงเรียนบ้านท่าชุม (ประชาอุทิศวิทยาคาร) อำเภอศรีนคร โรงเรียนอนุบาลศรีนคร (ไทยธัญญานุกูล) อำเภอศรีสัชนาลัย โรงเรียน อนุบาลศรีสัชนาลัย (บ้านหาดสูง) อำเภอศรีสำโรง โรงเรียนอนุบาลศรีสำโรง และอำเภอสวรรคโลก โรงเรียน อนุบาลสวรรคโลก (คังวารวิทยา) ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาต้นแบบด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ในระดับอำเภอตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวน 195 คน ผู้วิจัยเลือกใช้การวิเคราะห์การ ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยอิงตามแนวคิด Superpopulation Model หรือการมอง ประชากรปัจจุบัน ($N=195$) เป็นเสมือนตัวแทนของกระบวนการเชิงสุ่ม (Stochastic process) ที่สร้างข้อมูล ชุดนี้ขึ้นมา ณ ช่วงเวลาหนึ่ง จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 12 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 183 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2, 2568)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย อำเภอทุ่งเสลี่ยม โรงเรียนบ้านท่าชุม (ประชาอุทิศวิทยาคาร) อำเภอศรีนคร โรงเรียนอนุบาลศรีนคร (ไทยธัญญานุกูล) อำเภอศรีสัชนาลัย โรงเรียนอนุบาลศรีสัชนาลัย (บ้านหาดสูง) อำเภอ ศรีสำโรง โรงเรียนอนุบาลศรีสำโรง และอำเภอสวรรคโลก โรงเรียนอนุบาลสวรรคโลก (คังวารวิทยา) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2568-มีนาคม 2569

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ บริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้ค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alphas coefficient) กำหนดค่าความเชื่อมั่นที่มากกว่าหรือ เท่ากับ 0.8 ขึ้นไป (พรณี ลีกิจวัฒนะ, 2553: 111) ได้ค่าเท่ากับ 0.926 โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท Likert scale ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ตอนที่ 3 สอบถามระดับการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท Likert scale ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านการวิจัยในชั้นเรียน

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ติดต่อขอหนังสือราชการจากคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ถึงโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษารองผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการ Try Out

3.2 นำหนังสือราชการดังกล่าวพร้อมกับแบบสอบถาม จัดส่งให้กับโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 2 โรงเรียน ในการ Try Out

3.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากแต่ละโรงเรียนมาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วนและนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม คือ 0.926

3.4 ติดต่อขอหนังสือราชการจากคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ถึงโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

3.5 นำแบบสอบถามจัดส่งให้กับโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้บริหารสถานศึกษารองผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในการเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มประชากร โดยผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับประชากรที่กำหนดไว้ในระหว่างเดือน มกราคม 2569 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2569 มีจำนวนแบบสอบถามที่ได้กลับมาเป็นจำนวน 195 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับมาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนและนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) คือ โรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 195 คน

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ เพื่อแจกแจงลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

4.2 วิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยใช้เกณฑ์การตีความ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121)

4.3. วิเคราะห์ระดับการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้เกณฑ์การตีความ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121)

4.4 วิเคราะห์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาแต่ละด้าน ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Multiple Regression) โดยใช้เทคนิค Enter โดยศึกษาความสัมพันธ์ความสามารถในการอธิบายตัวแปรตาม (การบริหารวิชาการ) จากตัวแปรต้น (ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา	ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา	4.59	0.327	มากที่สุด
ปัจจัยด้านครูผู้สอน	4.60	0.330	มากที่สุด
ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน	4.58	0.310	มากที่สุด
ปัจจัยด้านงบประมาณ	4.59	0.316	มากที่สุด
ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.63	0.273	มากที่สุด
รวม	4.60	0.233	มากที่สุด

ผลการศึกษาระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ปัจจัยด้านสื่อ

และเทคโนโลยีทางการศึกษา ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา และปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพ ประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

การบริหารวิชาการ	ระดับการบริหารวิชาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.63	0.285	มากที่สุด
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.61	0.295	มากที่สุด
3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.62	0.294	มากที่สุด
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	4.62	0.275	มากที่สุด
5. ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.64	0.292	มากที่สุด
6. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.67	0.259	มากที่สุด
7. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	4.78	0.228	มากที่สุด
รวม	4.65	0.198	มากที่สุด

ผลการศึกษาระดับการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในการพยากรณ์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ตัวแปร		X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	Y
ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา	X_1	1.000	.407**	.402**	.480**	.553**	.607**
ปัจจัยด้านครูผู้สอน	X_2		1.000	.389**	.502**	.361**	.529**
ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน	X_3			1.000	.415**	.472**	.563**
ปัจจัยด้านงบประมาณ	X_4				1.000	.458**	.643**
ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	X_5					1.000	.639**
การบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพ	Y						1.000

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกปัจจัย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .361-.643 ซึ่งปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ปัจจัยด้านงบประมาณ (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .643 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .639 ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .607 ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .563 และต่ำสุดคือ ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .529 ซึ่งข้อตกลงเบื้องต้นของการทำ Multiple Regression คือ ตัวแปรต้นหรือปัจจัยนำเข้าไม่ควรมีความสัมพันธ์กันเองสูงเกินไป ไม่ควรเกิน 0.80 เพื่อไม่ให้เกิด Multicollinearity

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ตัวแปร	ค่าขนาดอิทธิพล			t	P - value
	b	S.E.	β		
ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X_1)	0.120	0.034	0.197	3.539	.001**
ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X_2)	0.086	0.031	0.144	2.745	.007**
ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_3)	0.112	0.034	0.175	3.323	.001**
ปัจจัยด้านงบประมาณ (X_4)	0.171	0.035	0.273	4.874	.000**
ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_5)	0.196	0.041	0.270	4.811	.000**
ค่าคงที่	1.505	0.174	-	8.617	.000**
R = 0.802 $R^2 = 0.643$ Adj $R^2 = 0.633$ F = 67.986					Sig. = .000**

**p ≤ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_5) ปัจจัยด้านงบประมาณ (X_4) ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X_1) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_3) และปัจจัยด้านครูผู้สอน (X_2) ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.802 สามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ได้ร้อยละ 63.30 (Adj $R^2 = 0.633$) สามารถเรียงลำดับอิทธิพลของตัวแปรพยากรณ์ที่มีตัวแปรเกณฑ์จากมากไปน้อยได้คือ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\beta = 0.270$) ปัจจัยด้านงบประมาณ ($\beta = 0.273$) ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ($\beta = 0.197$) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ($\beta = 0.175$) และปัจจัยด้านครูผู้สอน ($\beta = 0.144$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 67.986 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานตามลำดับได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.505 + 0.196(X_5) + 0.171(X_4) + 0.120(X_1) + 0.112(X_3) + 0.086(X_2)$$

สมการในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = 0.041(Z_5) + 0.035(Z_4) + 0.034(Z_1) + 0.034(Z_3) + 0.031(Z_2)$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกปัจจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาแต่ละปัจจัยเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษามีการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนางานวิชาการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านทรัพยากรบุคคล และการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาของคุณสมบัติครูผู้สอนที่มีบทบาทโดดเด่นที่สุดซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยทั้งเครื่องมือที่ทันสมัยและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถควบคู่กัน ขณะที่ปัจจัยด้านงบประมาณและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนและขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน แม้จะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นแต่ยังอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งหมดนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า ทุกภาคส่วนยังคงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการจัดการศึกษาเพียงแต่อาจมีข้อจำกัดในด้านรูปแบบหรือระดับการมีส่วนร่วม โดยสรุปผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพเกิดจากการบูรณาการปัจจัยหลายด้านเข้าด้วยกันอย่างสมดุล โดยมีสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษารวมถึงครูผู้สอนเป็นแกนหลัก และมีปัจจัยอื่น ๆ เป็นแรงสนับสนุนที่ช่วยเสริมให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษาและจากการศึกษาระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีค่าสูงสุด คือ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

ทั้งนี้ เมื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษารายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนบำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานเสมอ มีสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เพียงพอต่อการบริหารวิชาการ สนับสนุนให้ครูสร้างสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน ประเมินประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาและวางแผนการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาทุกปีการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิรญาณ์ แร่ทอง (2565: 106) ที่พบว่า ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยรวมมีผลอยู่ในระดับมาก การมีสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษานั้นเป็นสิ่งที่ดีที่จะช่วยส่งเสริมให้การบริหารงานวิชาการมีคุณภาพ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกที่ แต่ถ้าสื่อเทคโนโลยีของสถานศึกษาไม่ได้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้ การมีสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษานั้นก็ไม่เกิดประโยชน์ การบำรุงรักษาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษานั้นมีความจำเป็นและเป็นสิ่งที่สำคัญ

2. ผลการศึกษาระดับการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากว่า โรงเรียนใช้ผลการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และคุณภาพของนักเรียน โดยครูวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนจากข้อมูลผลสัมฤทธิ์เพื่อระบุปัญหาการเรียนรู้ที่แท้จริง และสรุปข้อมูลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้แล้วเผยแพร่ผลการวิจัยในการประชุมวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนั้นแล้วครูยังได้พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้จากการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้ ครูออกแบบการวิจัยในชั้นเรียนโดยกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการ เครื่องมือ กลุ่มเป้าหมาย และเกณฑ์การประเมินอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาควิชา ภาควิชา (2567: 111) ที่พบว่า ด้านการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทางสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีทักษะความรู้ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคลากรในสถานศึกษา ทางด้านสถานศึกษาได้มีการประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาและปรับปรุงนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ และนำผลการวิจัยมาพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ จึงทำให้ครูมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

3. ผลการศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณเป็นปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนระดมงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการวางแผนการบริหารวิชาการในปีการศึกษาต่อไป ใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์มาวิเคราะห์ประกอบวางแผนงบประมาณเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า วางแผนจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้พัฒนาการบริหารวิชาการอิงตามแผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติการประจำปี จัดสรรงบประมาณตามลำดับความจำเป็นในการบริหารงานวิชาการซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารสถานศึกษายุคใหม่ของ สุกัญญา แซ่ม้อย (2566: 122-124) ที่ได้เสนอแนวคิด การบริหารทรัพยากรแบบพลิกผันและคล่องตัว โดยอธิบายว่า ในยุคโลกพลิกผันที่เทคโนโลยีและรูปแบบสื่อการเรียนรู้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและฉับพลัน งบประมาณหรือทรัพยากรตามปกติที่ได้รับจากภาครัฐมักจะมีมูลค่าต่ำและไม่เพียงพอต่อการจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัย ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะในการบริหารทรัพยากรเชิงรุก สามารถปรับตัวได้อย่างคล่องตัวและรู้จักแสวงหาเครือข่ายเพื่อระดมทุนจากภายนอก นำมาสนับสนุนการบริหารวิชาการให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันทั่วทั้งที่ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงแข มานะปรีชา งามเลิศ (2562: 142) ที่พบว่า การจัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับสภาพความต้องการด้านวิชาการของสถานศึกษา การอนุมัติงบประมาณเป็นระบบ ชัดเจน ตรวจสอบได้ และมีระบบการตรวจสอบการบริหารงบประมาณ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

การวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ทำให้เกิดองค์ความรู้ ดังนี้

การบริหารวิชาการของสถานศึกษาเกิดจากการบูรณาการของปัจจัยสำคัญทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา งบประมาณ ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชน และครูผู้สอน ซึ่งร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ถึงร้อยละ 63.30 แสดงให้เห็นว่า การพัฒนางานวิชาการต้องดำเนินการแบบองค์รวม ไม่สามารถพึ่งพาปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเพียงลำพังโดยพบว่า สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษามีความสำคัญในฐานะปัจจัยนำเข้า สะท้อนถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ขณะที่งบประมาณเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนและขับเคลื่อนปัจจัยอื่น ๆ ให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยในชั้นเรียนยังเป็นตัวชี้วัดสำคัญของคุณภาพการบริหารวิชาการ แสดงให้เห็นถึงการใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารควรที่จะต้องใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาเน้นปัจจัยสำคัญ เช่น สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาและงบประมาณ ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารและครูให้มีความสามารถด้านภาวะผู้นำ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการวิจัยในชั้นเรียน ควรที่จะต้องบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่า ส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน พัฒนาระบบนิเทศและประกันคุณภาพภายใน และสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยภาพรวม การดำเนินงานต้องเป็นระบบ มีการติดตามประเมินผล และอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะต้องพัฒนาให้มีความครอบคลุมและลุ่มลึกมากขึ้น โดยขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังพื้นที่ที่หลากหลาย ศึกษาตัวแปรเพิ่มเติมที่มีอิทธิพลต่อการบริหารวิชาการ ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งเชิงกว้างและเชิงลึก และเชื่อมโยงผลการบริหารกับผลลัพธ์ของผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่สามารถอธิบายได้รอบด้านและนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง(References)

- ชัยรัตน์ ทับปรี. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ดวงแข มานะปรีชางามเลิศ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- พิรญาณ์ แร่ทอง. (2565). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. (2553). **การวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ภาคภูมิ เจริญศรี. (2567). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580). (2561, 13 ตุลาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก.
- วันทนา ฤทธิง. (2565). **การระดมทรัพยากรทางการศึกษา**. **วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี**. 5(2): 134-148.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2566). **การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. (2566). **รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566**. สุโขทัย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. (2568). **ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน ปีการศึกษา 2568**. สุโขทัย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). **รายชื่อโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570)**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

